

119. cestný beh Běchovice – Praha, 2015

(vraj najstarší neprerušovaný cestný beh na svete a určite najstarší v Európe)

Napísal Vilo Novák

Veru, veru, jeho história sa začala písať už rok po prvej olympiáde, v roku 1897 a bola zrejme inšpirovaná olympiádou v Aténach tak, ako aj rovnaký ročník majúci, ale samozrejme slávnejší Bostonský maratón, ktorý v tomto roku (je rok 2015) mal tiež 119. vydanie (alebo behanie).

Kto z bežeckých nadšencov by si ho nechcel zabehnúť? Samozrejme, tie (skoro domáce) „Běchovice“. Už dlhší čas mi „Běchovice“ chodili po hlave, ale vždy som si našiel dôvod, prečo to odložiť na neskôr: je to ďaleko, však nabudúce, je zima, samému sa mi nechce, no a permanentný dôvod bol nedostatok peňazí, hlavne v mladších časoch. Ale teraz sa to už veľmi odkladať nedá; ak si to chcem zabehnúť, tak to treba urobiť hneď. Veď kto vie, či už o rok budem behať, čas sa zastaviť nedá... Veď aj vlani (v roku pána 2014) som sa na tento pretek prihlásil, ale služobné povinnosti mi zabránili do Prahy ísť; tento rok určite pôjdem, chlapil som sa, prihlásil sa a bol som rozhodnutý bežať. Problém bol, ako to celé zorganizovať. Najjednoduchšie je to, samozrejme, vlakom do „mamičky“ Prahy a je to vybavené, ráno sa do Běchovic dostať dá. Nakoniec zvíťazil „rodinný“ variant: zoberieme auto a s manželkou si urobíme niekoľkodňový výlet. Spať budeme v Kolíne (je na pekné roviny), kde sme si zarezervovali nocľah na dve noci v penzióne „Pod věží“. Takže jeden deň tam, s prehliadkou pekných českých miest po trase, v nedeľu vlakom do Běchovic a v pondelok opäť vlastičeskovodná jazda domov, do Bratislavy. Naplánované, vykonané.

Nedeľa, 27.9.2015

Je pol siedmej, krásne slnečné ráno; z terasy pred našou izbou vidieť slnkom ožiarené, mohutné gotické veže kostola sv. Bartolomeja a ešte jednu „vežu“, zrejme pôvodnú zvonnicu, podľa ktorej je pomenovaný aj náš penzión. Času máme dosť, veď vlak smer Praha nám ide až o pol deviatej, medzi tým stihneme aj raňajky. Objednali sme si ich, neviem, či som urobil dobre, aj keď štart veteránskych kategórií je až na pravé poludnie; nie som zvyknutý sa najesť pred pretekmi, hlavne pred tými rýchlymi, ako je táto „desina“. Ale čo, veď to vytrávim, mám na to viac ako 4 hodiny...

Na peróne v Kolíne a aj vo vlaku sa to hmýri bežcami, ktorí sa do Běchovic zväžajú; tento vlak je jediný z tohto smeru, ktorým sa dá dostať do Běchovic v rozumnom čase; totiž štartovné čísla si možno vybrať najneskôr hodinu pred štartom kategórie, čiže hlavná kategória, ktorá štartuje o 11:00 tam musí byť najneskôr o 10:00. A tento vláčik by mal prísť do Běchovic o 9:28, teda všetko sa v pohode dá stihnúť. Spolu s nami vo vlaku sedí huf bežcov; téma je samozrejme beh. Medzi nimi poznávam Ivanu Martincovú, ktorá bola v roku 2000 prvá na MMM v Košiciach, je to štíhla, dobre vyzerajúca blondína a vedie aj v rečnení počas cesty... Krajina ubiehajúca za oknom vlaku je zaliata slnkom; je to rovina, ako keď strelíš; Velim, Český Brod a budú aj Běchovice.

Běchovice, nádraží.

Trošku meškáme, vlak sa takmer vyľudní. Vyzerá to tak, že sme kdesi mimo obce. Kade ísť, nie je problém; jednoducho tade, kade idú ostatní. Točíme sa späť, cez parčík, uvidím, kam ma ostatní zavedú. Asi po kilometri a pol sa dostávame medzi húfy bežcov, ktorí sa už rozbehávajú, alebo sa len „tak“ motajú. Kde je registrácia? Tam, na druhej strane cesty, ukazuje mi nejaký mládenec. Na registrácii ma vybavili rýchlo; tých „skúsených“ nás nie je až tak veľa, takže rýchlo dostávam štartovné číslo 549 so vstavaným čipom a nápisom Viliam, a aj biele „funkčné“ tričko. Galiba je v tom, že je to tričko veľkosti „L“. Menšie nemáte? Nie, nedodali nám...

Mám skoro dve hodiny času, sadnem si teda na schodíky pod sochou Jána Husa, ktorú dala postaviť česká strana národní - socialistická v roku 1928 a oddávam sa leňošeniu, nastavujúc tvár príjemnému slniečku. Ostatní okolo mňa robia to isté.

Štart sa blíži

Aj ja sa blížim k štartu, lebo aj hodina dvanásť sa blíži; je to hodina, kedy by mal byť odštartovaný beh veteránskych kategórií. V Běchovicích to robia rozumne: o 10:00 štartuje hlavná kategória, o 10:30 dámy a o 12:00 veteráni. Nikto v tom nevidí problém... okrem organizátorov preteku (síce menej slávneho ako Běchovice, ale tiež úctyhodného) Devín – Bratislava. Nemá význam sa rozpisovať o zmätkoch počas štartu „Devína“; kto sa nedostane dopredu, má po šanci pretekať a umiestniť sa. Ale urobiť to tak, ako je to v Běchovicích (alebo podobne) profesionálna organizácia STARZ nie je schopná. Dokedy?

Ale vráťme sa do Běchovic, na miesto štartu, k slávnemu kilometrovníku s číslom trinásť, je to 13 kilometrov od Prahy, ale odkiaľ presne sa nevie. Pretože tento pretek má dĺžku 10 031 metrov, tak to musí byť asi o 3 kilometre ďalej, smerom do stredu mesta. Nad cestouje nafúkaný modrý gumený portál s nápisom „Česká spořitelna“, ktorá je hlavným sponzorom tohto behu a pred aj za portálom sa rozklusávajú „mladíci“, za niekoľko minút ich čaká štart. Aj ja sa tlačím na kraji cesty, aby som videl ten rachot... Posledných 10 sekúnd je sprevádzaných zvukovým signálom (nespomenu som reči prominentov) a už to vyletelo. Prvé stovky bežcov okolo mňa len tak prefrčali, potom sa to spomalilo, lebo ani v Běchovicích nie sú len skvelí bežci, až nakoniec to bol klus slabo trénuvaných borcov, ale o to viac boli naobliekaní. Po niekoľkých minútach sa bežci stratili v diaľke mierne klesajúcej asfaltky....

Je čas sa ísť prezliecť, rozbehať a pripraviť sa na štart. „A teď si promluvíme se známym maratoncem Róbertem Štefkem“ ozval sa komentátor, ktorého som si všimol na pódiu pred štartovným portálom. „Poběžíte též dnes, aby jste pokračoval ve vítězné serii?“ , pýta sa komentátor. Nasledujú odpovede v peknej slovenčine. Toto asi nebude Štefko, myslím si, ten predsa žije v Čechách aspoň 15 rokov a je predsa známe, že ak Slováč žije v Čechách dva týždne, tak „mluví“. Na moje prekvapenie, bol to naozaj Štefko... to sú mi veci.

Odštartované...

Stojím asi 10 metrov za štartovným portálom spolu s Karolom Petoczom. Narazil som na neho čírou náhodou, keď som sa tlačil v mase bežcov, snažiac sa zaujať primeranú pozíciu (ani vpredu, ani vzadu). Ťažko ho bolo prehliadnuť, je oblečený v žiarivo žltom tričku, optimisticky naladený, netajaci sa tým, že chce vyhrať. Ja som tu už vyhral, vraví a teraz má šancu, lebo je prvý raz v kategórii 75 - 80 rokov a behá mu to celkom dobre. Vieš, kto je tvojim súperom? Jasné. (Karol je známy tým, že už pred pretekom má prehľad o tom, kto z možných súperov sa na pretek prihlásil, na koho si treba dávať pozor a dokonca aj to, čo majú súperov oblečené, aby mal aj počas behu prehľad.) A čo ty, pýta sa ma Karol, aké máš ambície? Ja? Odbehnúť si (konečne) tento pretek. Pravdu povediac, v priaznivom prípade by to mohlo byť aj na „bedňu“, ale súperov nepoznám, takže uvidím, čo sa na trati udeje.

Zvukové signály... a vyrazili sme. Najskôr výklus na mieste, potom pomaly vpred. Snažím sa v tom húfe dostať do voľného priestoru, aby som si mohol bežať svoje. Obieham pomalších (tí sú skoro vždy usadení vpredu) a asi po 500 metroch behu po dvojprúdovej, mierne klesajúcej asfaltke sa dostávam do pozície, keď mi v behu nič nebráni, môžem si bežať svoje. Kontrolujem si tempo; nesmiem to prehnať, ale treba bežať dostatočne rýchlo. To je ten problém; trafiť sa do trvalo udržateľnej rýchlosti, takej, ktorú môžem udržať oných 10 kilometrov. A to chce skúsenosti. Tak, toto by mohlo byť ono. Je to svižné, a mohol by som to vydržať do konca preteku.

Počasie je takmer ideálne. Teplota vzduchu asi 18 °C, polooblačno, len mierny vetrík v protismere, teda headwind. Mám na sebe trenírky a modré tielko, beží sa mi dobre. Mierne klesanie vystriedalo mierne

stúpanie, a tak to bude až do siedmeho kilometra; mierne hore – dolu. Zatiaľ bežíme po dvojprúdovej ceste, obklopení českými luhmi a hájmi. Dvanásť padesát! Volá na mňa chlapík so stopkami v rukách. Sme na treťom kilometri, tempo je asi 4:23 na kilometer; je to pomalé, ale pod to sa podpísal ten pomalý začiatok. Zrýchlovať nebudem, aj tak sa posúvam pomaly vpred, cez pomalších bežcov. Karola som stratil, ten je asi vzadu a stráži si súperov.

Dostávam sa za chrbát bežca v žltom tielku, chvíľu bežím za ním a čítam nápis na chrbte „Obec Húl“. Nie je to Jožo Polák z Húlu ? Obieham ho. Je to on. Nazdar Jožo. Neodpovedá. Posúvam sa ďalej. Tak ahoj!

Piaty kilometer, 21:34

Trošku som zrýchlil, ale cítim sa dobre. Pozerám sa okolo; všímam si hlavne pretekárov, ktorí by mohli byť mojimi súpermi, lenže to je vec zradná. Niektorí, čo vyzerajú ako vlastní starí otcovia, sú de facto oveľa mladší ako ja, naopak takí, čo vyzerajú mlado, môžu mať o hodne rôčkov viac. To sú tí, ktorých neodhadneš a tí ťa porazia. Aj teraz; v miernom stúpaní ma predbiehajú dvaja borci; jeden drobnejší (ako ja), šedivý ako holub, o chvíľu ma hore kopcom berie tiež šedivý, ale robustný chlap a obaja sa strácajú v húfe bežcov kdesi vpredu. To sú mi veci, myslím si. Tí sú dobrí, keď mi takto utekajú. Všetci ani ja nie som (ani hore kopcom) nejaký slabinger. Musia byť mladší, na moju vekovú kategóriu by boli príliš dobrí, utešujem sa.

Vrch Tábor, 248 m.n.m., siedmy kilometer

Už sme v meste, v matičke Prahe; okolo je nepravidelná zástavba, čaká nás asi polkilometrový dosť strmý zbeh z tohto „vrchu“ a potom asi dvojkilometrové tiahle stúpanie skoro až do cieľa. To som si vyčítal z profilu trate. Tento kopček (ťažko ho nazvať ináč) sa volá Tábor; zrejme pozostatok husitskej tradície. Kedysi tu naozaj husitský tábor bol. Dolu kopcom sa to zrýchliło; pustil som to na voľnobeh, beží sa mi ľahko a čuduj sa svete, oboch borcov, čo ma pred pár kilometrami predbehli, predbieham teraz ja. Je to technická pasáž, asi som na tom v technike behu lepšie ako oni, keď ich bez námahy zdolávam.

Tiahle stúpanie

nie je príliš strmé; ako som to vyčítal z profilu trate, na dvoch kilometroch vystúpame asi o 60 výškových metrov. Nie je to veľa, približne si to možno predstaviť, ako by sa vybehlo na dĺžke futbalového ihriska na brvno futbalovej brány, ale spomalí to. Prechádzam na kratšie kroky a snažím sa udržať frekvenciu. Máme predsa už 7,5 kilometra za sebou, únavu už cítim. A je to tu zase; oní dvaja borci, ktorých som predbehol, ma asi po kilometri znova predbiehajú. Nesnažím sa ich chytiť, musím si bežať svoje. Predbieha ma zopár štyridsiatnikov; naopak, niektorých pretekárov predbieham ja. Dobiehame aj dámy, ktoré odštartovali pol hodiny pred nami; nie je ich veľa, kráčajú... Konečne vybiehame na vrchol stúpania a pred nami je asi 500 metrov rovnej štvorprúdovej cesty s vysokými domami okolo. Je to žižkovská Konevova trieda; tam kdesi vpredu by mal byť cieľ. Hoci je to rovina, nedarí sa mi zrýchliť; to dlhé stúpanie spôsobilo, že mi stvrkli nohy a nedarí sa mi natiahnuť krok a zvýšiť frekvenciu. Obaja spomenutí borci dobiehajú do cieľa desiatky metrov predo mnou. Prebieham cieľom, čas na časomiere ukazuje 44:36. Žiadna sláva, ale to stúpanie to hodne spomalilo, druhá päťka (presnejšie 5031 metrov som „dal“ za 23:01, o 1:27 pomalšie ako bola prvá „päťka“).

Kde je batožina ?

Chodte tade hore, ukazuje mi ochotná dievčina bočnú uličku, vedúcu k nejakej žižkovskej škole. Už to vidím. Kopa batohov, v ktorej sa prehrabáva množstvo chlapov a dievčat. Čo to má znamenať ? To asi nebudú naše batohy, uvažujem a obzerám sa okolo. Nič iného tu nie je, len táto kopa. Zaradím sa do množstva prehrabávajúcich (hrabárna) a snažím sa nájsť svoj batoh. Preboha, veď tam máme doklady a oni to nechali

takto... S ostatnými hrabajúcimi si navzájom prekážame, batohy sa neustále prekladajú v snahe nájsť svoj batoh. Ahoj, obráti sa ku mne spoluprehrabávajúca. Veď je to Evička Valachová zo Zvolena. Tiež sa bavíš ? To vieš, niet nad dobrú zábavu; ale som našťvaný. Konečne! Našiel som svoj modrý ruksak a zdá sa, že nič nechýba. (Na margo tohoto neporiadku; po masovej sťažnosti bežcov na takéto zaobchádzanie s batožinou sa organizátori ospravedlnili (bez toho by sme sa my bežci obišli) a vraj nabudúce prepravu batožín zveria inej firme.) Toto bol vari jediný, ale vážny nedostatok tohoto úctyhodného preteku.

Vyhlasovanie víťazov

sa udialo na dvore školy, na pódiu na tento účel špeciálne postavenom. No, poviem vám, sláva to bola veľká, veď aj pretek je to slávny. Opäť som sa zrazil s Karolom P. Tak ako, pýtam sa ho. Celkom dobre, ale jeden ma predbehol pár stovák metrov pred cieľom a nebol som schopný zareagovať, bol rýchlejší. Si si istý, že je v tvojej kategórii? Je, porazil ma. Fajn, tak si druhý. Ale ja som prišiel vyhrať, Karol na to. Pozri sa, je to pretek, a to je vždy o momentálnej dispozícii. Čo chceš, veď byť druhý v Prahe je skvelé!

A čo ty, pýta sa Karol, aký si mal čas? 44:36 oficiálne, čistý čas o nejakú desiatku sekúnd lepší. To je výborné, hovorí, ja som to dobehol za 49:56! Čo chceš, na tvoje skúsenosti je to dobré, hlavná vec, že sme na nohách, utešujem ho.

Vyhlasovanie začalo od najmadších kategórií (zvítazil Zemaník, za 30:50), u dám to bola bežkyňa na lyžiach, brňáčka Eva Vrabcová (33:27). Karol Petocz skončil druhý a ukázal, že hoši ze Slovenska behajú rýchlo aj v Prahe.

V mojej vekovej kategórii (70 – 75) sa vyhlasovanie začalo od tretieho. Tretí miesto obsadil Petr Krejcar v čase 48:38! Vilo, veď ty si na bedni, skríkne Karol. Vyzerá to tak, poznamenávam. Druhé miesto obsadil Miroslav Říha v čase 45:30! Vilo, veď ty si vyhrál! Áno? Nechce sa mi veriť, hoci čas som mal lepší, ako títo dvaja. První miesto v kategórii 70 - 75 obsadil Viliam Novák, Železná studnička Bratislava v čase 44:36! Tak predsa je to skutočnosť! Sklená stéla ako trofej, medaila a poukážka na 1500 Kč na nákup športového tovaru. To som teda nečakal, zrejme som mal šťastie a bol som disponovaný. Za zmienku stojí, že bežci na druhom a treťom mieste sú odo mňa o tri roky mladší...

Skrátka, keď sa darí, tak sa darí...